

Només la meitat dels unionistes catalans jutja el franquisme com a negatiu

La valoració de la dictadura està relacionada amb el sentiment nacional o el model de país, però sorprenentment el rebuig és inferior entre els enquestats més joves

La visió negativa sobre el franquisme no és tan hegemònica com es podria pensar a Catalunya, especialment entre la població més allunyada del catalanisme. Només el 50,6% dels catalans contraris a la independència afirma que el franquisme va suposar una etapa negativa per a la història del país. Un rebuig que, en el cas dels independentistes, assoleix el 86,5% i, en la mitjana global del país, se situa en el 68,5%.

Això no vol dir que l'altre meitat de l'unionisme sigui franquista o estigui a favor d'aquella dictadura, però sí que en té una opinió més condescendent i menys contrària. Només un 6,4% dels contraris a la independència creuen va ser una etapa positiva, però un rellevant 35,1% considera que "va tenir coses positives i negatives" i un 7,9% no ho sap o no contesta. Per contra, només l'11,1% dels independentistes se situa en posicions intermitges entre el rebuig i el suport, i escassament el 0,5% veu bé el franquisme.

Durant l'exhumació del cos de Francisco Franco, aquest dijous (<https://www.naciodigital.cat/noticia/189753/restes/franco/abandonen/valle/caidos/44/anys/despres>), s'han tornat a observar imatges d'exaltació del dictador, evidenciant que el franquisme no està del tot enterrat. Però més enllà del franquisme explícit, una bona part de la ciutadania catalana no s'oposa frontalment a aquesta etapa històrica, segons evidenciaven les respostes al tercer baròmetre del CEO del 2018 (<http://upceo.ceo.gencat.cat/wsceop/6868/Dossier%20de%20premsa%20-908.pdf>), el qual preguntava per aquesta qüestió.

Entre altres aspectes, hi ha una correlació clara entre model de país i valoració del franquisme. A banda del posicionament sobre la independència, es pot veure clarament com el rebuig a la dictadura creix a mesura que s'opta per una relació de més autogovern per a Catalunya. Així, només un 27,5% dels que voldrien que fos una mera regió i el 46,2% dels autonomistes tenen una imatge negativa del franquisme, percentatge que creix fins al 75,2% en el cas dels federalistes i al 88,3%, en el dels independentistes.

VALORACIÓ DEL FRANQUISME, SEGONS PREFERÈNCIA SOBRE ESTATUS DE CATALUNYA

Un fet similar ocorre en relació al sentiment nacional. Com més nacionalment català se sent l'enquestat, major és el rebuig al franquisme. Entre els catalans que se senten només espanyols, tan sols el 30,6% valora negativament la dictadura, com un 38,4% dels que se senten més espanyols que catalans. Una mica més de la meitat (el 54%) dels que se senten tan catalans com espanyols rebutja el franquisme, però el percentatge es dispara fins al 80% entre els que se senten més catalans o al 91,4%, entre els només catalans. De fet, la dictadura de Franco va ser un règim nítidament nacionalista espanyol.

VALORACIÓ DEL FRANQUISME, EN FUNCIÓ DE SI L'ENQUESTAT SE SENT MÉS ESPANYOL O CATALÀ

De forma coherent amb els anteriors resultats, el rebuig al franquisme entre els votants de Cs i PP se situa en nivells molt baixos, respectivament del 38,1% i el 23,6%. Són dos partits, de fet, que van abandonar el Parlament el 2013 per no haver de condemnar el franquisme. En el cas del PSC, dos terços dels votants creuen que va ser un període negatiu, un percentatge que creix fins al 73,7% en el cas dels comuns. Pel que fa als electors de forces independentistes, aquesta opinió és més hegemònica, del 79,3% en els de JxCat, del 87,3% en els d'ERC, i del 94,4% en els de la CUP.

VALORACIÓ DEL FRANQUISME, SEGONS INTENCIÓ DE VOT

Un dels resultats més sorprenents es dona quan es creua la valoració del franquisme amb l'edat de l'enquestat. El rebuig més elevat es dona en les franges d'entre 25 i 34 anys i entre 35 i 49 anys, fregant el 75%. En les més grans, el rebuig és menor, del 68,5% en els catalans d'entre 50 i 64 anys i del 62,2%, en els de més de 64 anys. Però només sis de cada deu enquestats d'entre 18 i 24 anys veu aquella dictadura com una etapa negativa, el percentatge més baix, mentre que un terç d'aquests joves hi veu elements positius. Un fet que evidenciaria que la memòria històrica és necessària per evitar que es relativitzi la duresa del franquisme.

VALORACIÓ DEL FRANQUISME, SEGONS GRUPS D'EDAT

On no hi ha sorpreses és en l'opinió dels enquestats en funció de la seva ideologia, ja que l'oposició és quasi unànime (del 88,1%) entre els catalans d'esquerres (del 0 al 3, en una escala de 0 a 10, de màxim d'esquerres a màxim de dretes). És elevada també entre els de centre (del 4 al 6 en l'escala ideològica), del 57,9%, però cau fins al 46,8% entre els enquestats de dretes (del 7 al 10). D'aquests, un 15% creu que va ser una etapa positiva i un 34%, que va tenir coses positives i negatives.

VALORACIÓ DEL FRANQUISME, SEGONS LA IDEOLOGIA